

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM W POŚWIĘTNEM

„Pojęcie oceny w nauce religii jest szerokie, bowiem zastosowania poznanej prawdy w życiu i postępów nie można odmierzyć, obliczyć matematycznie. Ocena na katechezie nie dotyczy wyłącznie sprawdzania wiadomości, lecz także umiejętności, postawy, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji do uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą. Życie sakramentalne, choć podlegające trosce na katechezie jest wyłączone z oceniania, by nie prowadzić do rytualizmu”¹. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 kwietnia 1999r. w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz.U. z 10 maja 1999r. Nr 41 poz. 413) w paragrafie 1 pkt. 5 stwierdza: Zasady oceniania z religii (etyki) regulują odrębne przepisy. Ocena nie jest na katechezie elementem zasadniczym. Ocena z religii musi mieć swój odrębny cel, podporządkowany celowi katechezy. Jest nim przybliżenie do Chrystusa. Ocena musi być sprawiedliwa, a jednocześnie pobudzająca uczniów do aktywności i twórczej pracy

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA (PSO) Z KATECHEZY został opracowany na podstawie programu nauczania religii zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Radomiu z dnia 20.09.2001 r. Przedmiotowy System Oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 19 kwiecień 1999 r. oraz ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania

Spis treści:

- I. Cele nauczania i oceniania w ramach przedmiotu - religia.
- II. Formy oceniania.
- III. Zasady oceniania.
- IV. Ogólne kryteria ocen.
- V. Sposoby informowania uczniów i rodziców.

I. Cele nauczania i oceniania w ramach przedmiotu -religia.

Katecheza jest wychowaniem w wierze dzieci i młodzieży. Obejmuje przede wszystkim wyjaśnianie nauki chrześcijańskiej, podawanej w sposób systematyczny i całościowy w celu wprowadzenia w pełnię życia chrześcijańskiego:

- 1) Wprowadzenie w podstawowe prawdy wiary i życie chrześcijańskie zgodnie z nauką Jezusa Chrystusa poprzez przeżywanie świąt i obchody roku liturgicznego w społeczności parafialnej oraz modlitwę.

¹ Szpet J.Dydaktyka katechezy, Poznań 1999, s. 223.

- 2) Doprowadzenie do pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej, pogłębienie łączności z Kościołem, kształtowanie sumienia i poszerzanie podstawowych prawd wiary w oparciu o Ewangelię.
- 3) Pogłębianie religijności przez świadome uczestnictwo w życiu Kościoła, zwłaszcza wprowadzenie w rok liturgiczny, kształtowanie sumienia przez zwrócenie uwagi na apostołską rolę młodego człowieka w domu i w szkole.
- 4) Poznawanie i pogłębianie przeżywania Eucharystii jako centrum życia chrześcijańskiego oraz dalsze kształtowanie postaw moralnych katechizowanych.
- 5) Wprowadzenie w Pismo Święte, w jego teologię Przymierza, obietnicy i jej wypełnienia od Abrahama do Chrystusa. Wszczepienie chęci nieustannego poznawania Boga i Jego zbawczego urzeczywistniania się w sakramentach świętych.
- 6) Zapoznanie z tematami dotyczącymi Chrystusa i Kościoła, poznanie roli Ducha Świętego, Słowa Bożego i liturgii w życiu Kościoła
- 7) Poznawanie zasad etyki chrześcijańskiej i moralnej wypływającej z Objawienia, kształtowanie osobowości odpowiedzialnie pełniącej swoje zadania w społeczności, pogłębienie świadomości współdziałania z Chrystusem w dziele zbawienia, kształtowanie umiejętności chrześcijańskiego spojrzenia na życie, odpowiedzialności w małżeństwie i rodzinie oraz w społeczeństwie.

Cel oceniania to:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
- motywowanie ucznia do dalszej pracy
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce i zachowaniu oraz o specjalnych uzdolnieniach ucznia
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Katecheta nie ocenia praktyk religijnych ucznia. „Podstawą wystawiania oceny szkolnej w nauczaniu religii jest wiedza ucznia, jego umiejętności, aktywność i sumienność. Nie powinno się natomiast oceniać za udział w praktykach religijnych” (Dyrektorium Katechetyczne Kościoła Katolickiego w Polsce, pkt. 83).

System oceniania uwzględnia:

- wymagania podstawy programowej
- postawy ucznia
- wkład pracy ucznia.

II. Formy oceniania.

1. Sprawdziany pisemne, kartkówki, testy.
2. Praca indywidualna i w grupach.
3. Aktywność podczas zajęć.
4. Odpowiedzi ustne.
5. Zadania domowe.
6. Zeszyt przedmiotowy, karty pracy.
7. Udział w konkursach.

III. Zasady oceniania.

- 1) Wymagania na poszczególne oceny oraz kryteria oceniania wiedzy ucznia podczas odpowiedzi ustnych, kartkówek, sprawdzianów, testów są dostosowywane do potrzeb uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych i zawierają zadania o różnym poziomie trudności.
- 2) Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o wymaganiach, sposobach kontroli i warunkach otrzymania oceny wyższej.
- 3) Każdy uczeń oceniany jest obiektywnie i sprawiedliwie.
- 4) Ocena bieżąca z religii będzie formułowana w skali 1- 6.
- 5) Ocena wpisywana jest na świadectwo i wlicza się do średniej ocen.
- 6) Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowane do lekcji, ale musi to uczynić przed rozpoczęciem zajęć; każde następne lub niezgłoszone jest równoznaczne z oceną niedostateczną (1).
- 7) Testy, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne nie muszą być zapowiadane, uczeń powinien być do każdej lekcji przygotowany.
- 8) Sprawdziany - przeprowadzane będą po zakończeniu każdego działu.
Zapowiadane będą z tygodniowym wyprzedzeniem (wpis informacyjny do dziennika) i podaniem zakresu materiału. Sprawdziany będą oceniane w skali punktowej przeliczanej na oceny w skali 1 – 6. W wyznaczonych sprawdzianach będą znajdować się zadania na ocenę celującą. Sprawdzian, z którego uczeń otrzymał ocenę niedostateczną –należy poprawić.
Sprawdziany będą przedstawiane uczniom w trakcie lekcji.
- 9) Nieobecność na sprawdzianie – uczeń ma obowiązek zaliczyć sprawdzian w ciągu 2 tygodni.
- 10) Kartkówki, odpowiedzi ustne - nie muszą być zapowiadane. Zawierają one materiał z trzech ostatnich lekcji i oceniane są w skali 1 -5.
- 11) Aktywność i praca na lekcji jest oceniana w skali 1 – 6.
- 12) Prace domowe - krótkoterminowe (z lekcji na lekcję) lub długoterminowe np. referaty, plansze, schematy, wykresy, wykonywane są na ocenę. Przy ocenie pracy będą brane pod uwagę następujące kryteria: stopień trudności, poprawność językowa, staranność wykonania, wykorzystanie różnych źródeł informacji. Brak pracy domowej będzie odnotowany w dzienniku lekcyjnym w postaci oceny

niedostatecznej.

13) Zeszyt/karty pracy kontrolowane są minimum jeden raz w semestrze; uczeń ma obowiązek na każdej lekcji posiadania zeszytu i prowadzenia w nim notatek. Zeszyt jest wizytówką ucznia i powinien być starannie prowadzony. W przypadku nieobecności uczeń zobowiązany jest uzupełnić zeszyt.

14) Udział w konkursach umożliwia uczniowi otrzymanie oceny celującej

Nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając przy tym rodzaj dysfunkcji:

W przypadku dysortografii

- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej

W przypadku dysgrafii:

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym lub w zeszycie ćwiczeń oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.

W przypadku dysleksji:

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny cząstkowe stanowią o śródrocznej i końcoworocznej ocenie ucznia. Powiadamianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w WSO.

IV. Kryteria oceniania

Ocena	Zakres opanowanych treści
celująca	Otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i posiada wiadomości religijne znacznie wykraczające poza program nauczania oraz potrafi je zaprezentować. A ponadto: biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje zadania znacznie wykraczające poza program nauczania tej klasy. Chętnie angażuje się w życie na terenie szkoły i parafii. Orientuje się w najważniejszych, bieżących sprawach Kościoła powszechnego i lokalnego, korzystając z prasy i programów katolickich. Bierze udział w

	konkursach związanych z katechezą kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym lub wyższym, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.
bardzo dobra	Otrzymuje uczeń, który potrafi zaprezentować pełen zakres wiadomości religijnych wynikających z programu nauczania. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne. Jest bardzo aktywny na lekcji. Chętnie włącza się w dyskusje związane z tematem poruszonym na katechezie. Jest zawsze przygotowany do zajęć: zeszyt prowadzi starannie i estetycznie, dba o jego staranny i estetyczny wygląd. Wykonuje zadane prace i ćwiczenia. Przynosi niezbędne pomoce. Angażuje się w życie religijne szkoły i parafii. Interesuje się sprawami Kościoła Powszechnego i lokalnego. Bierze udział w konkursach związanych z katechezą
dobra	Nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawie programowej; poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;
dostateczna	Opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej; rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności; Jest przygotowany do zajęć: zeszyt prowadzi na bieżąco, dba o jego estetyczny wygląd. Wykonuje zadane prace o średnim poziomie trudności i przynosi niezbędne pomoce, np. katechizm do religii.
dopuszczająca	Otrzymuje uczeń, który opanował zaledwie minimum podstawowych wiadomości religijnych na poziomie podstawy programowej. Ma istotne braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, ale braki te nie przekreślają możliwości czynienia przez niego postępów w ciągu dalszej nauki. Nie zawsze jest przygotowany do zajęć: niedbale prowadzi zeszyt, w którym są braki. Czasem nie wykonuje

	niezbędnych prac. Rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela. Sporadycznie uczestniczy w życiu religijnym szkoły
niedostateczna	Otrzymuje uczeń, który nie opanował nawet minimum wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z religii. Nie przygotowuje się do zajęć: nie prowadzi zeszytu, nie wykonuje zadanych prac nawet o niewielkim stopniu trudności.

V. Przewidywane osiągnięcia uczniów

1. Poznanie Chrystusa i Jego nauki oraz budowanie z Nim głębszej więzi.
2. Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania.
3. Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych;
4. Znajomość omawianych symboli wiary;
5. Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej;
6. Znajomość okresów liturgicznych i rozumienie ich w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego;
7. Znajomość symboliki liturgicznej;
8. Znajomość istoty sakramentów;
9. Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych;
10. Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże;
11. Analiza poglądów i postaw własnych i innych ludzi;
12. Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy;
13. Umiejętność samodzielnego formułowania modlitw;
14. Postawa uznania błędu, przeproszenia, dziękczynienia, uwielbienia;
15. Znajomość biblijnych przykładów odpowiedzi na Boże wezwanie.
16. Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim;
17. Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania;
18. Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: rodzinnej, kościelnej, koleżeńskiej, szkolnej;
19. Zaangażowanie w różne formy apostołstwa i wolontariatu;
20. Umiejętność wyrażania własnych opinii;
21. Postawa akceptacji i tolerancji.

VI. Ważne informacje na temat ocenia podczas katechezy.

Ocenianie wewnętrzne

Dyrektorium Kościoła Katolickiego w Polsce z dnia 20 VI 2001 r.:

„Nr 83. Podstawą wystawiania oceny szkolnej w nauczaniu religii jest wiedza ucznia, jego umiejętności, a także aktywność, pilność i sumienność. Nie powinno się natomiast oceniać za udział w praktykach religijnych. Należy, bowiem przyjąć zasadę, obecną też w katechezie parafialnej przed 1990 rokiem, że życie religijne jest przedmiotem osądu sumienia dokonywanego wobec Boga”

Najważniejsze cele oceniania:

(wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych)

Cel informacyjny:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- informacja o jakości jego pracy nad zdobywaniem wiedzy i umiejętności,
- wiedza o skuteczności wybranych metod uczenia się, efektywności procesu uczenia,
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- informacja o wkładzie pracy ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków.

Cel motywacyjny:

- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.

Cel diagnostyczny:

- rozpoznanie poziomu uzyskanych osiągnięć w stosunku do wymagań programowych,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej,
- poprawa efektywności procesu nauczania,
- dostarczenie nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Wszystkie inne ustalenia znajdują się w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania obowiązujących w szkole oraz w zasadach oceniania opracowanych przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski.

W opracowaniu Przedmiotowych zasad oceniania z religii korzystano m.in. z następującej literatury:

Konferencja Episkopatu Polski, *Dyrektorium katechetyczne Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 2001.

Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce*, Kraków 2010.

Zaproszeni przez Boga. Podręcznik metodyczny dla klasy 4 szkoły podstawowej, red. Z. Marek, Kraków 2002.

Biblioteczka Reformy, *MEN o ocenianiu*, Warszawa 2000.

Ocena w katechezie, red. S. Kulpaczyński, Lublin 2001.

J. Szpet, *Dydaktyka katechezy*, Poznań 1999.

J. Szpet, *Wymagania programowe. Jak sprawdzać i oceniać na katechezie?*, Płock 1996.

M. Śnieżyński, *Zarys dydaktyki dialogu*, Kraków 1998.